

Đơn vị liên quan ban hành các chuẩn mực quốc tế về kế toán doanh nghiệp

GS.TS. Chúc Anh Tú

*Học viện Tài chính

*Tạp chí Kế toán và Kiểm toán

Tóm tắt

Các chuẩn mực kế toán IFRS thực hiện các vấn đề, bởi việc cung cấp chất lượng cao, ghi nhận quốc tế khi áp dụng các chuẩn mực, cũng như mang lại sự rõ ràng, trách nhiệm và hiệu quả, đối với thị trường tài chính quốc tế. Sự rõ ràng được thực hiện bởi sự so sánh quốc tế và chất lượng thông tin tài chính, mang lại cho các nhà đầu tư và những người khác tham gia thị trường có thể đưa ra các quyết định kinh tế. Tính trách nhiệm thể hiện bởi việc, giảm thông tin giữa những người cung cấp vốn và những người có vốn. Tính hiệu quả bởi việc, giúp các nhà đầu tư xác định các cơ hội và các rủi ro mà thế giới sẽ xuất hiện, do đã và sẽ cải thiện được cơ cấu vốn đầu tư, đối với các hoạt động kinh doanh.

Abstract

IFRS Accounting Standards address this challenge by providing a high-quality, internationally recognised set of accounting standards that bring transparency, accountability and efficiency to financial markets around the world. IFRS Accounting Standards bring transparency by enhancing the international comparability and quality of financial information, enabling investors and other market participants to make informed economic decisions. IFRS Accounting Standards strengthen accountability by reducing the information gap between the providers of capital and the people to whom they have entrusted their money. And IFRS Accounting Standards contribute to economic efficiency by helping investors to identify opportunities and risks across the world, thus improving capital allocation.

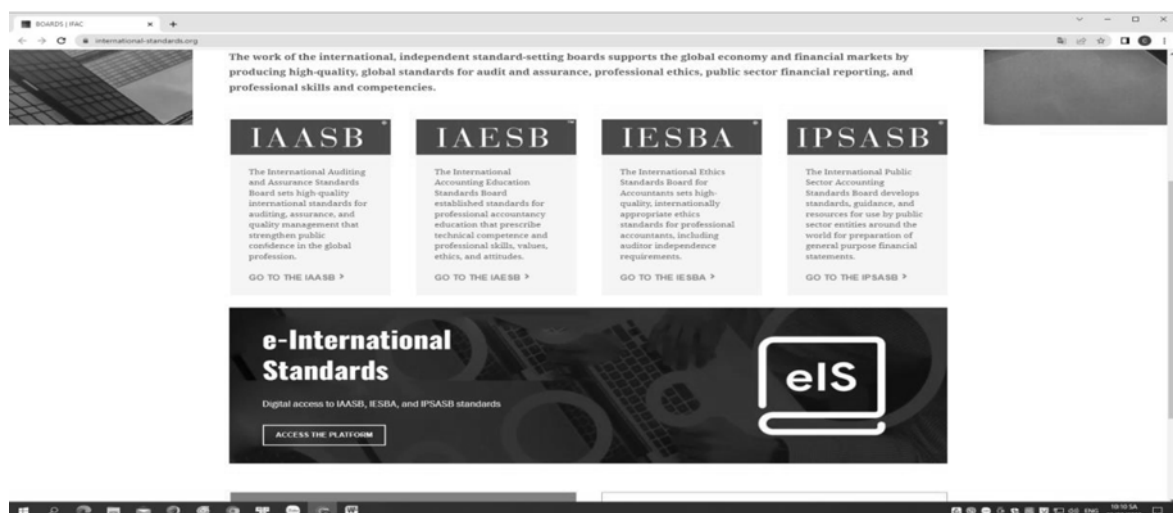
Từ khóa: chuẩn mực kế toán quốc tế, rõ ràng, trách nhiệm, hiệu quả.

Keyword: international accounting standards, transparency, accountability, efficiency.

JEL: I22, I23, M40, M49.

Liên đoàn Kế toán quốc tế (IFAC - International federation of accountants) là một tổ chức toàn cầu của kế toán chuyên nghiệp, bao gồm: 150 thành viên và các tổ chức liên kết, ở 135 đại diện hơn 3 triệu kế toán chuyên nghiệp. Nhằm hỗ trợ sự phát triển, ban hành và áp dụng các chuẩn mực kế toán quốc tế chất lượng cao, để chuẩn bị cho kế toán chuyên nghiệp tương lai, đồng thời cũng là tiếng nói của kế toán chuyên nghiệp toàn cầu. Theo IFAC thì Hội đồng Ban hành Chuẩn mực thuộc IFAC, sẽ bao gồm các cấu phần, như Hình 1.

Hình 1: Các cấu phần thuộc Liên đoàn Kế toán quốc tế

(Nguồn: <https://www.international-standards.org/>)

Trong đó:

IAASB (The International Auditing and Assurance Standards Board/Hội đồng Chuẩn mực Kiểm toán và Dịch vụ Đảm bảo quốc tế): có trách nhiệm xây dựng các chuẩn mực quốc tế có chất lượng cao về kiểm toán, dịch vụ đảm bảo và chất lượng quản trị, nhằm tăng cường niềm tin trong môi trường toàn cầu chuyên nghiệp.

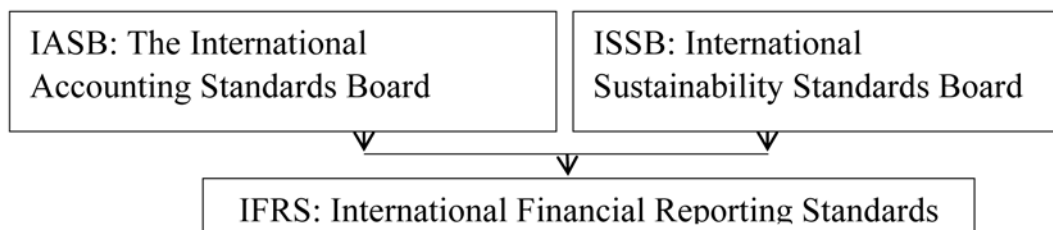
IAESB (The International Accounting Education Standards Board/Hội đồng Chuẩn mực Giáo dục Kế toán quốc tế): có trách nhiệm xây dựng các chuẩn mực quốc tế đối với giáo dục kế toán chuyên nghiệp được thực hiện, theo những khả năng kỹ thuật và những kỹ năng chuyên nghiệp, những giá trị, những đạo đức và những thái độ.

IESBA (The International Ethics Standards Board for Accountants/Hội đồng Chuẩn mực Đạo đức quốc tế đối với kế toán): nhằm xây dựng các tiêu chuẩn cao về tiêu chuẩn đạo đức quốc tế, phù hợp các kế toán chuyên nghiệp, bao gồm các yêu cầu của kiểm toán viên độc lập.

IPSASB (The International Public Sector Accounting Standards Board/Hội đồng Chuẩn mực Kế toán Công quốc tế): có trách nhiệm phát triển các chuẩn mực, các hướng dẫn và nguồn lực đối với việc sử dụng bởi các đơn vị công trên thế giới, nhằm mục tiêu chuẩn bị và trình bày các báo cáo tài chính.

IFRS Foundation/Tổ chức xây dựng Chuẩn mực Báo cáo Tài chính Quốc tế (IFRS: International Financial Reporting Standards): là một tổ chức phi lợi nhuận, lợi ích công chúng của tổ chức, được thiết lập, để phát triển chất lượng, tăng cường hiểu rõ, đảm bảo sự bắt buộc và chấp nhận chung các chuẩn mực kế toán và các chuẩn mực công bố bền vững. Chuẩn mực kế toán được phát triển bởi 02 hội đồng là Hội đồng Chuẩn mực Kế toán Quốc tế (The International Accounting Standards Board: IASB) và Hội đồng Chuẩn mực Báo cáo bền vững quốc tế (International Sustainability Standards Board: ISSB), như Hình 2.

Hình 2: Bộ phận xây dựng Chuẩn mực Kế toán Quốc tế

International Accounting Standards Board/Hội đồng IASB: là một nhóm độc lập các chuyên gia, với cơ cấu phù hợp các chuyên gia có kinh nghiệm thực tế xây dựng IFRS, trong việc chuẩn bị, kiểm toán và chuẩn bị báo cáo tài chính và trong giáo dục kế toán. Phân chia theo khu vực địa lý vẫn được yêu cầu, IFRS Foundation Constitution đã thiết lập toàn bộ tiêu chuẩn đối với nội dung của IASB và xác định khu vực địa lý có thể nhìn nhận theo hồ sơ cá nhân. Các thành viên IASB có trách nhiệm đối với sự phát triển và ban hành các chuẩn mực IFRS, bao gồm cả chuẩn mực kế toán IFRS for SMEs. IASB cũng có trách nhiệm đối với việc hướng dẫn các chuẩn mực kế toán IFRS, cụ thể là Ủy ban hướng dẫn IFRS (IFRS Interpretations Committee) mà trước đây là IFRIC. Các thành viên được chỉ định bởi Trustees of the IFRS Foundation, thông qua việc mở và quy trình nghiêm ngặt, bao gồm cả việc quảng bá những khoảng cách và tư vấn liên quan đến các tổ chức.

International Sustainability Standards Board/Hội đồng ISSB: các nhà đầu tư quốc tế với những khoản đầu tư toàn cầu đang được kêu gọi tăng yêu cầu về chất lượng cao, sự rõ ràng, đáng tin cậy và báo cáo có thể so sánh trong các doanh nghiệp về thời tiết và những vấn đề môi trường khác, xã hội và chính quyền (Environmental, Social and Governance (ESG)). Vì thế, ngày 03/11/2021, IFRS Foundation Trustees đã thông báo về sự ra đời của một hội đồng liên quan đến việc ban hành IFRS mới, đó là International Sustainability Standards Board (ISSB), nhằm đáp ứng được yêu cầu này. Với ý định này, ISSB sẽ đưa ra hiểu biết về sự bền vững toàn cầu liên quan đến việc công bố các chuẩn mực kế toán, nhằm cung cấp cho các nhà đầu tư và những người tham gia thị trường vốn có thông tin DN bền vững liên quan đến các rủi ro và cơ hội, có thể được đưa ra các quyết định. Ngày 31/03/2022, ISSB đã công bố bản đề xuất chuẩn mực đầu

tiên với vấn đề bền vững chung, liên quan đến các yêu cầu công bố (những yêu cầu thông thường theo bản dự thảo) và những vấn đề đặc thù khác khí hậu, liên quan đến yêu cầu công bố (bản thảo công bố về khí hậu). Những bản thảo công bố này, sẽ được dựa trên những nhận xét của Task Force on Climate - Related Financial Disclosures (TCFD) và những vấn đề công nghệ liên quan đến yêu cầu công bố ghi nhận từ SASB. ISSB được thiết lập theo COP 26, để thúc đẩy sự phát triển của toàn cầu, dựa vào sự công bố bền vững đối với các thị trường vốn.

Một khi đã quy định, các vấn đề bền vững được công bố và những vấn đề đặc thù khác như khí hậu liên quan được yêu cầu công bố.

Tiêu chuẩn IFRS được thiết kế, nhằm cung cấp thông tin phù hợp cho các nhà đầu tư. Tuy nhiên, sự hiểu này yêu cầu những hoạt động tham gia trong các công việc của chúng ta, từ những hoạt động đầu tư cộng đồng. Chúng ta đã nhận ra rằng, không phải là luôn dễ đối với các nhà đầu tư tham gia, hoặc thiết lập khoảng thời gian liên quan. Đó là lý do, chúng ta phải sắp xếp cách thức cho họ, để có thể tiếp cận theo một cách hiệu quả nhất. Chúng ta cần các nhà đầu tư không phải là các kế toán (có ít sự sẵn sàng này) và sẽ không là cần thiết đối với việc họ trở thành một chuyên gia chuẩn mực IFRS. Cái chúng ta thực sự muốn, đó là cách nhìn của họ đối với các nhà đầu tư đã sử dụng báo cáo tài chính như thế nào và họ đã phát triển chuẩn mực IFRS? Nếu IASB quyết định sửa chữa hoặc phát hành IFRS mới, thông thường sẽ xem xét những nghiên cứu, bao gồm những nhận xét liên quan đến việc thảo luận và mục đích sửa chữa; hoặc chuẩn mực để xem xét lại những vấn đề xác định thông qua việc nghiên cứu và tư vấn. Bản thảo chuẩn mực kế toán mới hoặc bản thảo sửa chữa chuẩn mực kế toán được công khai, nhằm thu được thêm những bằng chứng, các thành viên của IASB và nhóm nhân viên xây dựng IFRS, để thu được ý kiến từ các cổ đông khắp nơi trên thế giới. IASB phân tích những phản hồi và xem lại bản thảo, trước khi có chính thức chuẩn mực mới hoặc bản sửa chữa chuẩn mực.

IFRS các chuẩn mực kế toán đã chỉ ra, các doanh nghiệp đã chuẩn bị gì cho báo cáo tài chính của họ và IFRS các chuẩn mực công bố bền vững, chỉ ra doanh nghiệp phải công bố thông tin về các yếu tố liên quan đến phát triển bền vững. Cả hai hội đồng sẽ làm việc với nhau, để đảm bảo các chuẩn mực được thực hiện hữu ích hơn đối với các nhà đầu tư, với thông tin sự rõ ràng và đáng tin cậy về tình hình tài chính và kết quả kinh doanh của doanh nghiệp, cũng như thông tin có tính bền vững, đó là việc có thể tạo ra và phá hủy giá trị doanh nghiệp, trong khoảng thời gian ngắn, trung bình và dài. Có thể mô tả cấu trúc, như sơ đồ 1.

Trách nhiệm công chúng (Public Accountability)	Hội đồng thiết lập IFRS (IFRS Foundation Monitoring Board)	
Chiến lược quản trị và tầm nhìn (Governance Strategy and Oversight)	IFRS Thiết lập niềm tin (IFRS Foundation Trustees)	
Thiết lập chuẩn mực độc lập và các hoạt động liên quan (Independent Standard-setting and Related Activity)	IASB: International Accounting Standards Board	ISSB: International Sustainability Standards Board
	Hội đồng các chuẩn mực Kế toán (IFRS Accounting Standards)	Hội đồng công bố các chuẩn mực bền vững (IFRS Sustainability Disclosure Standards)
	Ủy ban giải thích các chuẩn mực (IFRS Interpretations Committee)	

(Nguồn: tác giả lược dịch từ <https://www.ifrs.org/groups/international-sustainability-standards-board/>)

IFRS Foundation Monitoring Board/Monitoring Board: được thành lập vào tháng 01/2009, nhằm mục đích cung cấp mối quan hệ giữa Trustees và những người quản lý công chúng đạt mục tiêu thúc đẩy trách nhiệm công chúng của bộ phận sáng lập IFRS Foundation. Trách nhiệm chính của Monitoring Board là đảm bảo rằng các Trustees tiếp tục không thay đổi nghĩa vụ của họ được xác lập bởi IFRS Foundation Constitution, cùng với việc chấp nhận sự chỉ định hoặc chỉ định lại của Trustees. Monitoring Board sẽ trao đổi với Trustees, ít nhất mỗi năm một lần, hoặc là nhiều hơn nếu là phù hợp. Monitoring Board bao gồm những người có trách nhiệm ở thị trường vốn, nhằm thiết lập khuôn mẫu hoặc nội dung của báo cáo tài chính. Thông qua Monitoring Board, những luật lệ về chứng khoán sẽ cho phép hoặc yêu cầu sử dụng IFRS trong các đánh giá của họ, sẽ có thể có tác động trong việc thực hiện bảo vệ nhà đầu tư, hội nhập thị trường và thông tin vốn.

IFRS Interpretations committee/Interpretations committee: là nhằm giải thích các vấn đề của IASB, Interpretations Committee làm cùng với IASB, là nhằm hỗ trợ thường xuyên việc áp dụng chuẩn mực kế toán IFRS. Các công việc của Ủy ban IFRS Interpretations Committee là việc thảo luận các câu hỏi áp dụng từ các cổ đông và quyết định trả lời như thế nào những câu hỏi này. Thông thường, Interpretations Committee sẽ trả lời các câu hỏi của cổ đông, bằng cách công bố những dữ liệu thực tế. Trong tình huống này, Interpretations Committee sẽ đưa ra những nguyên tắc và yêu cầu chính của chuẩn mực kế toán IFRS với các yếu tố đầy đủ cơ bản cho doanh nghiệp, để xác định các vấn đề kế toán của doanh nghiệp, vì không cần thiết phải thiết lập một chuẩn mực kế toán mới. Tình huống khác, Interpretations Committee chỉ ra tương ứng rằng, câu hỏi được yêu cầu sửa đổi hay bổ sung chuẩn mực kế toán IFRS, có nghĩa là việc giải thích IFRIC hoặc thu hẹp phạm vi sửa chữa.

The Trustees: không liên quan đến bất cứ vấn đề kỹ thuật nào của chuẩn mực IFRS, phân trách nhiệm duy nhất với hội đồng, The Trustee là thực hiện điều hành phần có thể công khai đối với thị trường địa phương.

IFRS Accounting Taxonomy: làm tăng cường trao đổi giữa những người chuẩn bị và người sử dụng báo cáo tài chính, đều được thực hiện theo chuẩn mực kế toán IFRS. Những người chuẩn bị có thể sử dụng các yếu tố phân loại thuế cơ bản, để công bố làm cho dễ hơn khi tiếp cận đối với những người sử dụng báo cáo điện tử.

IFRS for SMEs Accounting Standard: phản ánh 05 vấn đề đơn giản hóa, từ việc áp dụng đầy đủ các chuẩn mực kế toán. Các vấn đề không liên quan đến SME đều bị từ bỏ, ví dụ thu nhập trên cổ phiếu, báo cáo nội bộ và báo cáo bộ phận; nhiều nguyên tắc liên quan đến đo lường và ghi nhận tài sản, các khoản nợ phải trả, thu nhập và chi phí theo chuẩn mực kế toán IFRS được đơn giản, ví dụ: khấu hao lợi thế thương mại; ghi nhận tất cả các khoản vay và chi phí phát triển như là một khoản chi phí; chi phí đối với loại hình liên kết và liên doanh; phần chi phí cao hơn hoặc nỗ lực loại trừ đối với các yêu cầu đặc thù; những công bố đặc trưng ít hơn được yêu cầu (thường giảm 90%); chuẩn mực cũng được viết một cách rõ ràng, với ngôn ngữ dễ hiểu; để có một sự giảm hơn những trách nhiệm đối với SMEs, xem xét lại được mong muốn để có được khoảng thời gian 01lần/03năm. □

Tài liệu tham khảo

<https://www.ifrs.org/issued-standards/list-of-standards/bound-volumes---translations>.

<https://www.international-standards.org/>.